

רשה - נפלה ההכרעה

ארליכמן. הדירה נמכרה כעבור כמה חודשים ב-180 אלף לירות לאחת הראשית של קופת-חולים. לאה צווגר, מה שלא פורסם עד כה הוא החשד שכדי לסייע לאחות זו לקנות את הדירה, הסדיר לה ידלין הלוואה של 80 אלף לירות מכספי קופת-חולים. הלוואה זו ניתנה לה למרות שיש לה דירה על שמה בחולון (רחוב וייצמן 18), עוד חצי דירה שבה מתגורר בעלה הקודם, ברחוב בארי 45 בתל-אביב, והיא עצמה גרה עם ידה, אליעזר גרי-שונוביץ, באשקלון.

באותה עת שידלין הסדיר עבורה הלוואה לרכישת דירה בבתיים, ודאג לכל בעצמו, הוא גם מימן לה רכישת מכונית רנו 12 מכספי קופת-חולים.

שפע של

פרשות

פרשה שנייה היא עיסקת ה-50.8 ד"ר גם בפתח-תיקוה. השטח היה בבעלות מישפחה ותיקה בפתח-תיקוה, המיוצגת על-ידי עורכי-הדין נחמיה גרף, סיפר גרף, ודבריו אומתו בספרי רשם-המקרקעין בפתח-תיקוה: מאז שנת 1964 ניסה גרף למכור את השטח לקופת-חולים, כיוון שהוא גובל בבית-החולים ביי-נטון, כל נסיונו תיו נכשלו, וכל המתוככים אמרו לו שכדי למכור לקופת-חולים יש לשלם שוחד של 2000 לירות לדונם, או כמאה-אלף לירות. גרף סירב לשלם את השוחד.

באמצע 1970 קנה לפתע הקבלן ברוך רוטברט את מחצית השטח, במחיר של 17 לירות המטר. היתה זו קנייה מוזרה, כיוון שהשטח הוא אדמה מושעה, היינו ללא קניית כולו לא ניתן לבנות עליו. ימים אחדים לאחר הקנייה מכר רוטברט את השטח לקופת-חולים באמצעות נאמן עורכי-הדין חיים גרוסמן, במחיר של 23 לירות המטר, התפרש היה שש לירות ל-מטר, או 150 אלף לירות.

כעבור זמן-מה קנה גרוסמן עבור קופת-חולים עוד רבע מן השטח, במחיר של 24 לירות המטר. גרף ניסה או להציע את הרבע האחרון לקופת-חולים, ושוב נענה כי יש לשלם „דמי-תיווך“ למישהו, והוא סירב. לפתע הודיעה לו עורכת-הדין אורנה שגיב, שבגלה הוא היועץ-המישפטי של קופת-חולים, שיש לה קונה עבורו. הת-קיימה פגישה במישרדה בפתח-תיקוה, שבה השתתפו נחמיה גרף ובעלי הרבע האחרון של הקרקע, אריה ורחל גלמן, שהם קרוביו.

הפגישה נסתיימה ללא תוצאות, וגרף הלך לפגישה עם אשר ידלין וסיפר לו כי מזור שאי-אפשר לגמור עיסקה עם קופת-חולים ללא שוחד. ידלין אמר כי יורה מייד לקנות ממנו את הקרקע. החל משאומתן, ושוב הועלו דרישות לתשלומים „מן הצד“ כדי להחליק את העיסקה. לבסוף נערכה ישיבה אחרונה, במרס 1973, בהשי-תתפות יואל פלגי מצד קופת-חולים ואז תבע גרף עמלת-תיווך. נאמר לו כי מגיעה עמלת-תיווך למתווך בשם לוי, שגרף שמע עליו בישיבה זו לראשונה.

לבסוף סוכם שגרף יקבל מקופת-חולים אחוז אחד דמי-תיווך, ואותו לוי יקבל שני אחוזים. קופת-חולים שילמה תמורת הרבע האחרון לפי 30 לירות למטר. סך-הכל שילמה קופת-חולים תמורת השטח כולו כמיליון וחצי לירות, ואת עמלות-התיווך שילמה לפי סכום זה!

פרשה צדדית היא זו של איתת-שלום אגרת רישום-מט-שבה בשיעור 4.5% מ-שיעור העיסקה. קופת-חולים פטורה מ-תשלום זה. כיוון שהיא מצהירה כי היא רוכשת את הקרקעות למטרת הרחבת בתי-חולים, אולם בפועל היא קונה ומוכרת מיגרשים כסוחרת-קרקעות, כשהיא עוקפת את האוצר על-ידי איתת-שלום האגרה.

כך, למשל, קנתה קופת-חולים יחד עם חברת כור-נכסים שטח של 27 דונם ליד ביי-לינטון, ומכרה אותו במחיר העלות, שני מיליון לירות. גם בקנייה וגם במכירה היו המתוככים ירמיהו שפירא, ועורכי-הדין חיים גושן. הקונה היה יוסף מזלי מפתח-תיקוה, או, למשל, שטח אחר של 14 דונם ליד ביי-לינטון, שניקנה ב-4 מיליון לירות והוצע למכירה לאי-מכבר, גם כאן

אליסון

מרדכי אליסון, לשעבר מנכ"ל החברה-לעבודות-החירום-נמלים של סולל בונה, ידד אישי של אשר ידלין וצבי רכטר, שניסה לסכל את חקירת המיטרה נגד עליידי הודעת-שקר, נעצר גם הוא בפקודת בית-הדין-שפט ל-15 יום.

היו המתוככים ירמיהו שפירא ועורכי-הדין גושן. שפירא היה מנהל בית-החולים קפלן, שפוטרו בגלל מעורבותו בעיסקת-הקרקעות המתוארת להלן, ואחרי שפוטרו הפך נא-מנם של אשר ידלין ואברהם עופר בעיסקי קרקע.

העיסקה שבה מדובר נושאת בחובה את כל הסממנים של קנוניה בינלאומית. ליד בית-החולים קפלן היה שטח בן 10 דונם, שקופת-חולים רצתה לרכשו. ירמיהו שפירא ניהל את המשאומתן מטעם קופת-חולים. שטח זה היה בבעלות היהלומן הבלגי שמעון ערבליך, שקנה בומנו את מיפעלי ארטיק. ערבליך קנה את השטח בהנחה שיוכל להפוך אותו משטח ירוק לשטח בנוי, אולם ציג מישרד-הפנים סירב לאשר את השינוי, וערבליך נשאר תקוע עם הקרקע. כאן עשה עיסקה עם קופת-חולים, שהיה לה בית-חולים מילדות ישן

שנסגר, במרכז רחובות. בית-חולים זה ניתן לקופת-חולים כתרומה ונאסר למכרו. המוצא שמצאו ערבליך, שפירא וידלין היה להחליף את שני השטחים. ערבליך נתן לקופת-חולים את השטח הירוק, וקיבל בתמורה את בית-החולים-לילודות, שעל מיגרשו ניתן היה לבנות. אולם ערבליך הוסיף ונתן עוד 100 אלף דולר, במזומן, לעורכי-הדין חיים גושן.

נראה כי מישרד-הפנים מתנכל לשיעורן ערבליך, שכן סירבו לאשר את שטח בית-החולים-לילודות לבנייה. ערבליך בא בטענות אל אשר ידלין, וזה הציע לו, כפיצוי, זיכיון על ייבוא תרופות לקופת-חולים מאירופה. הוא הפגישו עם מנהל מחלקת-הייבוא של קופת-חולים, בצלאל בליי. בליי ביקש לראות הצעות-מחירים, ורמז כי אם לא ישתף בעיסקה את החברות של בנו עמי, אגיס ואגיסס (על הקשרים

בין החברות של עמי בליי לקופת-חולים ראה העולם הזה 1870, 1957).

ערבליך חזר אל ידלין, והתלונן על בליי. ידלין שלא העז לפעול נגד בליי, הבטיח למצוא מוצא אחר. הוא הציע להכניס את ערבליך כשותף במלון של קופת-חולים ביס-המלח, שהוא המלון הריווחי ביותר שלה. בשלב זה החלה פרשת ידלין מתגלגלת, והעניין כולו התפוצץ. סיפור זה הגיע גם לידיעת גורי מיר, מרכז הנוער העובד והלומד וחבר קבוצת שילר, וזה סיפר אותו למאיר זרמי, מזכיר מיפלגת-העבודה, לפני חודשיים. זרמי לא נקף אצבע.

„לטפל בהם

אחד-אחד“

אולם הפרשה האחרונה היא החמורה מכולן, והיא נחשפה תודות לחקירה של כתבו הכלכלי של הארץ, אלעזר לוויין, בעיקבות פירסום בהעולם הזה על עיסקת רכישת מכונית לרישום מחירי תרופות ל-קופת-חולים. בהיקף של 5 מיליון לירות, הפירסום גילה גם, כי החברה שייבאה את הציוד היא חברה-בת של בנק אוניקו הישראלי, השייך לקבוצת ברנס באמריקה. קבוצת ברנס, כזכור, השקיעה כסף רב במלון בשארם-אלי-שייך, אמנון ברנס ערב אישית לחובות שם בהיקף של 2.5 מיליון לירות, וידלין הצילו כאשר לקח על קופת-חולים את הפעלת המלון ואת תשלום חובותיו.

לוויין בדק מי היא החברה יבואנית הי ציוד. התברר שזו חברה בשם המרווה, שעם בעלי-המניות שלה נמנים גם שרה הרי, אחותו של אשר ידלין; ד"ר גדעון מדני, קרוב של ידלין, וכן עליזה תמיר, מראשי הוועד-הפעול של ההסתדרות. בין בעלי-המניות גם קבוצה מקליוולנד, כולל עורכי-הדין ביל גולדפארב שגם היה יועץ לחוזה רכישת מדיקל טנטר על-ידי קופת-חולים.

תיקי המרווה ברשם החברות מראים, כי החברה מכרה לקופת-חולים כ-30 אוטומי-טים למכירת משקאות. היא היתה חייבת בסוף 1974 כמיליון וחצי לירות, מזה הר מחצית לקופת-חולים. בדצמבר 1974 רכש אמנון ברנס, באמצעות בנק אוניקו, רוב בחברה, והזרים לה כ-300 אלף לירות. בפברואר 1975 ייבוא החברה חוזה עם קופת-חולים על ייבוא ציוד לרישום מחירי תרופות בתמישה מיליון לירות.

כלומר: אשר ידלין מכר לחברה שבה שותפים קרוביו, חוזים עם קופת-חולים, אמנון ברנס נכנס כשותף לחברה זו, ו-קופת-חולים מצילה את ברנס בשארם-אלי-שייך.

כאשר החליט שופט השלום הראשי, חיים שפירא, לעצור את אשר ידלין ל-15 יום, מרדכי אליסון ל-15 יום, עו"ד שלמה גורי ל-7 ימים (מאיר קמחי נעצר אף הוא לעוד 15 יום) ידעו כולם כי בזאת תם רק הפרק הראשון. הסיום נראה רחוק מאוד.

יגאל לביב

בליי בצלאל בליי, מנהל מחלקת הייבוא של קופת-חולים, נתב-קש על-ידי ידלין לתת בידי ערבליך את הייבוא מאירופה. בליי דרש מערבליך ש ישתף את בנו, עמי, בעיסקי הייבוא.

שמעון ערבליך, היה לומן מבגליה שהסתבך בעיסקי-קרקעות עם אשר ידלין וקופת-חולים, נתן 100 אלף דולר מתחת-לשולחן כחלק מהעיסקה, לעורכי-הדין חיים גושן.

אמנון ברנס, לשעבר שליט חברת-הענק האמריקאית דיני-לין, ידד ושותף-לעסקים עם מישפחת ידלין. ברנס עזר לחברות של מישפחת ידלין, וידלין עזר לברנס לצאת מהחובות.